

TÜRK FOLKLO ARAŞTIRMALARI

Études folkloriques
en
BRETAGNE
1969

AĞUSTOS 1969

İÇİNDEKİLER :

- Echanges des Groupes de Danses Folkloriques Turques et Françaises / Türk Fransız Halk Dansları Grupları Değişimi . . . . . İhsan HİNÇER
Halk Oyunları Topluluklarımızın Giyimleri . . . . . İhsan HİNÇER
Sinop İli Köy Düğünlerinde Güreş . . . . . Cevdet ÖZDOĞRU
Oh Lady Mary et les Français/Samanyolu ve Fransızlar . . . . . Bora HİNÇER
L'amitié Turco - Française/Tarihte Türk Fransız Dostluğu . . . . . Taha TOROS
Dr. Rohlf'ın Soruşturmasına Cevap . . . . . Muzaffer UYGUNER
Türk Millî Oyunlar Derneği ve Fransa Gezisi . . . . . Çora HİNÇER
Le Programme de L'association des Dances Nationale Turques/Türk Millî Oyunlar Derneği Programı . . . . . T. F. A.
1968 Fransa Confolens Folklor Festivali Roger LECOTTÉ - Mahir SAVUL
1969 Ohrid Festivali ve Y. Tahsil G. T. F. Derneği . . . . . Neslihan ESİ
Explications Des Dans Folkloriques Turcs/Türk Folklor Danslarının Kısa olarak Takdimi . . . . . T. F. A.
Louis Bonnaud, Limoges Cornemuse'ü ve Tulum - Zurna . . . . . T. F. A.
Türk Millî Oyunlar Derneği 1969 Fransa Turu Haritası

BİZE GELEN KİTAPLAR

SAYI : 241

KURUŞ : 100

İSTANBUL'DA AYDA BİR DEFA ÇIKARILAN HALK KÜLTÜRÜ DERGİSİ

223

tasarruflarınızı
değerlendirmek için
size
yol gösterecek ışık

HER YERDE HER ZAMAN
T.C.ZİRAAT BANKASI

olacaktır

FOLKLOKOR ARAŞTIRMALARI

fêtes folkloriques
en
BRETAGNE
1969

AĞUSTOS 1969

İÇİNDEKİLER :

- Echanges des Groupes de Danses Folkloriques Turques et Françaises / Türk Fransız Halk Dansları Grupları Değişimi . . . . . İhsan HİNÇER
Halk Oyunları Topluluklarımızın Giyimleri . . . . . İhsan HİNÇER
Sinop İli Köy Düğünlerinde Güreş . . . . . Cevdet ÖZDOĞRU
Oh Lady Mary et les Français/Samanyolu ve Fransızlar . . . Bora HİNÇER
L'amitie Turco - Française/Tarihte Türk Fransız Dostluğu . . Taha TOROS
Dr. Rohlf'ın Soruşturmasına Cevap . . . . . Muzaffer UYGUNER
Türk Millî Oyunlar Derneği ve Fransa Gezisi . . . . . Cora HİNÇER
Le Programme de L'association des Dances Nationale Turques/Türk Millî Oyunlar Derneği Programı . . . . . T. F. A.
1968 Fransa Confolens Folklor Festivali Roger LECOTTÉ - Mahir SAVUL
1969 Ohrid Festivali ve Y. Tahsil G. T. F. Derneği . . . . . Neslihan EŞİ
Explications Des Dans Folkloriques Turcs/Türk Folklor Danslarımızın Kısa olarak Takdimi . . . . . T. F. A.
Louis Bonnaud, Limoges Cornemuse'ü ve Tulum - Zurna . . . . . T. F. A.
Türk Millî Oyunlar Derneği 1969 Fransa Turu Haritası

BİZE GELEN KİTAPLAR

SAYI : 241

KURUŞ : 100

TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

KURULUŞU : AĞUSTOS 1949

AYDA BİR DEFA İSTANBUL'DA ÇIKAR HALKBİLGİSİ DERGİSİ

SAHİBİ : İHSAN HİNÇER

No : 240

AĞUSTOS 1969

YIL : 21 — CİLT : 12

ECHANGES DES GROUPES DE DANSES FOLKLORIQUES TURQUES ET FRANÇAISES

Fransız-Türk Halk Dans Grupları Değişimi

Ihsan HİNÇER

Depuis un certain nombre d'années, suivant la proposition de la Confédération de Folklore Français, les associations de Folklore Turc vont en France par une convention réciproque et y trouve la possibilité de faire connaître les danses folkloriques turques aux festivals nationaux et internationaux à une quinzaine de villes. Il en a été ainsi l'an dernier et les équipes de danses de la Société de Folklore Turc ont présenté nos danses à Confolens, Nancy, Plombière, Luxeuil, Lons Le Saunier, Chalen, Clermont - Ferrand et Brive la Gaillarde qui ont attiré un grand intérêt.

Cette année la "Türk Milli Oyunlar Derneği — "Société des Danses Nationales Turques" a fait une entente avec la même confédération pour la région de Bretagne.

La visite de France de cette année aura lieu entre les dates du 1er et 20 Aout 1969 et pendant ces 20 jours on participera dans l'ordre aux festivals de Lorient, Penmarch, Concarneau, Trébeurden (Auray), Lanballe (Saint - Nazaire), Etables (Scaer), Brest, Landvisiau, Léon (St. Pol), Etables - Sur-Mer, Quimper, Port - Manech, Hennebont, St. Malo et Lanquidic.

Nous espérons que nos danses folkloriques plaisent à nos amis français et qu'ils nous invitent encore les années prochaines.

Nous sommes sûrs que ces relations renforceront le lien d'amitié Turco - Française de 500 années et saluons avec toute not-

re amitié le Peuple Français ainsi que les danseuses et danseurs des groupes qui nous ont donné la possibilité de participer à ces festivals.

★

Fransız Millî Folklor Konfederasyonu'nun teklifi üzerine birkaç yıldan bu tarafa Türk Folklor Dernekleri karşılıklı anlaşma ile Fransa'ya gitmekte, orada daha evel mutabakata varılan anlaşma çerçevesi içinde 15 şehirde Uluslararası ve mahalli festivallerde Türk Halk Danslarını tanıtmak imkânını elde etmektedir. Geçen yıl da böyle olmuş Türk Folklor Kurumu Dans Ekipleri Confolens'den başlayarak Nancy, Plombiere, Luxeuil, Lons Le Saunier, Chalen, Clermont Ferrand ve Brive La Gaillarde'a kadar oyunlarımızı tanıtmış büyük ilgi ile karşılanmıştı.

Bu defa yine aynı konfederasyonla anlaşma yapan "Türk Millî Oyunlar Derneği" Fransa'nın Bretagne Bölgesi ile anlaşmaya varmıştır.

Bu seneki Fransa gezisi, 1 - 20 Ağustos tarihleri arasında 20 gün sürecek, sırasıyla Lorient, Penmarch, Concarneau, Trébeurden (Auray), Lamballe (St. Nazaire), Etables (Scaer), Brest, Landvisiau, Léon (St. Pol), Etables - Sur - Mer, Quimper, Port - Manech, Hennebont, St. Malo ve Lanquidic'deki festivallere iştirak edilecektir.

Fransız dostlarımızın halk danslarımızı

ASIRLIK TECRÜBE
ARADIĞINIZ EMNİYET
BOL İKRAMIYE
SOSYAL HİZMET

**EMNİYET
SANDIĞI**

(Basın : 60165 — 92)

AKBANK'ta hesabınız
varsa

sansınız
avucunuzun
içindedir

AKBANK

(Folklor : 93)

GRİPİN, nezle
başlangıcında birçok
tehlikeli önlemek
bakımından faydalıdır.
GRİPİN, 4 saat
ara ile günde
3 adet alınabilir.

GRİPİN

(Yeni Ajans : 3116 — 94)

Halk Oyunları Topluluklarımızın Giyimleri

Yazan : İhsan HİNÇER

Türk Milli Oyunlar Derneği Başkanı Orhan Tuğsavul İhsan Hınçer'le birlikte Gelibolu Orduvi Komutanı ve oyun elemanlarıyla.

ERZURUM KIZ VE KADIN GIYIMI :

Kadınlar ve kızlar başlarına oyalı yazma bağlar. Bunlar işlemeli de olur. Ayrıca dinge giyerler. Sırtlarında kadifeden işlemiş el dantelâlı zubun olduğu gibi, sırma işlemeli, aynı zamanda Anadolu'nun ortak gelinlik kıyafeti bindallı bulunur. Bellerini gümüş işlemeli kemer sıkır. Ayaklarına beyaz yün çorap, yarım ökçe iskarpın veya çetik giyerler.

ERZURUM ERKEK GIYIMI :

Erkekler başlarına fes giyer ve etrafına açık taruncu işlemeli Ahmediye veya burma sarık sararlar. Şimdilerde erkeklerin başları açıktır. Sırtlara uzun çubuklu, yakasız gömlek giyilir. Son onbeş - yirmi

yıldanberi beyaz gömlek giyilmektedir. Sırtlarında kaytan işlemeli yelek veya kazekî vardır. Bellerine şal kuşak sarılır. Ön kısmına işlemeli beyaz mendil konulur, ucu sarkar. Boynundan kuşağa gümüş kordon ve köstek sarkıtılır. Ayakta arkası bol, kırmalı, paçaları dar sıgva bulunur. Yün çorap ve çapula veya kundura giyimi tamamlar.

KARS KIZ VE KADIN GIYIMI :

Kadınlar ve kızlar başlarına renkli yazma bağlar. Sırtlarına geniş kırma kollu beyaz içlik, boylama entari, daha üstte de kadife gocuk, kaftan giyerler. Bellerine gümüş kemer bağlarlar. Ayaklarında ince edik bulunur.

KARS ERKEK GIYIMI :

Erkekler başlarına kalpak, sırtlarına Fışenklikli arkalık, ipeklî şalvar giyer. Bellerine çalmalı kemer bağarlar, kama ve hançer takar. Yumuşak çizme, çiveli giyerler. Revan, Gümrü, Kafkas, Azerbaycan er-

kek ve kadın giyimleri bu şekildedir.

Bunlar dışında Kars'ın yerli kadın - erkek giyimleri Anadolu giyimlerini andırır. Kadınlar üçetekli - dingeli, erkekler kadı biçimi sırma işlemeli şalvar, çapraz yelek-cepken, başlarına Ahmediyeli çit giyerler.

BİTLİS ERKEK GIYIMI :

Şimdilerde erkeklerin başları açık. Daha evveleri başlarında sarık veya poşu. Sırtlarında yakası açık kıldan dokuma kilim motifleri ile işlemeli Şepik - yelek. Geniş paçalı şalvar. Belde püsküllü kuşak. Elde mendil. Ayaklarda yemeni vardır.

Kadın giyimleri Erzurum kıyafetleriyle aynıdır.

ELAZIĞ KIZ KADIN GIYIMI :

Kadınlar ve kızlar başlarına oyalı yazma bağlar. Çoğu halde altında fırdolayı altın bezeli fes bulunur. Sırtta üçetek, giyme, belde uçları sırma işlemeli uçkur veya kuşak vardır. Şimdilerde şalvar giyilmektedir. Ayakta şalvar, ince yün veya ipeklî çorap, en altta edik veya pumpullu postal.

ELAZIĞ ERKEK GIYIMI :

Erkeklerin başında etrafında ipek puşu sarılı fes bulunur. Fakat son zamanlarda ya doğrudan doğruya puşu sarılarak uçları yan tarafa sarkıtılmakta veya baş açık olarak sırta yakasız beyaz ışık ve göğsü açık mavi çuhadan yelek giyilmektedir. Belde beyaz kuşak ve köstek yer almaktadır. Ağı üstte, paçaları dar dökümlü şalvar bulunmaktadır. Şalvar ve yelek aynı rektedir. Renkli veya beyaz çorap ve poçıklı (kuyruklu) kundura veya yemeni ayak giyimini tamamlamaktadır.

GAZİANTEP KIZ VE KADIN GIYIMI :

Kadınlar ve kızlar başlarına tepelik denilen taç fes giyer. Altın ve kulakların üzeri altın dizileriyle süslüdür. Bunların asafî sarkanlarına sarkıtma penes denilir. Sırtta antep dokuması kutnu kumaştan üçetek, basma veya ipekliden entari diğer deyimle zübun, kadife üzerine sırma işlemeli bürümlü yelek yer alır. Belde savatlı gümüş kemer, ayakta dokuma yün çorap ve gül seftali renkli yemeni vardır.

GAZİANTEP ERKEK GIYIMI :

Erkeklerin başında börk biçimi sırma işlemeli ve püsküllü terlik (Teri emici başlık). Etrafına poşu sarılır. Sırtta sarmal cepken, yakasız, ışık. Belde Antep dokuması şal kuşak vardır. Ayakta mavi veya

limon küfü, çuha şalvar bulunur. Bele şal kuşak bağlanır. Ayrıca kadifeden sarmal tütün kesesi kuşağın yan tarafından sarkıtılır. Ayağa yün işlemeli çorap ve allı yemeni giyilir.

KARADENİZ ERKEK GIYIMI :

Başlarına siyah kabalak, sırtlarında dik yakalı ışık, üstünde yelek, bazı ahvalde siyah aba ceket. Ayakta siyah kırmalı, bacak kısmı ve paçası dar zıpka, belde ucu gümüşlü kemer ve kama vardır. Siyah ve yumuşak sapuk denilen çizme ile Karadeniz giyimi tamamlanır.

KARADENİZ KIZ VE KADIN GIYIMI :

Karadeniz kız ve kadınları başlarına beyaz yaşmak örterler. Boyunlarına altın ve beşibirlik bağlarlar. Sırtlarına cepken giyer, ipek şalvar üzerine şal kuşak sararlar. Ayaklarında kundura, iskarpın veya çedik bulunur.

SİLİFKE KIZ VE KADIN GIYIMI :

Başlarına altınlı, pelikli Türkmen tepeliği giyer, çoğu halde de poşu bağlarlar. Sırtlarında cepken, ışık, alt kısmında şalvar bulunur. Şalvar ışık giyildiği zaman uçkur bağlanır. Bele ön tarafa işlemeli çevre sokulur. Yün çorap ve edik ayak süslerini teşkil eder. Tahtacılar şalvar yerine üçetek giyer.

SİLİFKE ERKEK GIYIMI :

Erkekler başlarına kepenek biçimi beyaz dokuma başlık giyer. Başlığın uçları başlık etrafında birleştirilir. Sırtta ışık, işlemeli cepken bulunur. Bele Trabulus şalı bağlanır. Siyah veya kahverengi dökümlü şalvar dizlerin aşağısına kadar iner. Cepken ve Şalvar işlemeli olur. Beyaz çorap diz altına kadar çıkar. Şalvarın koncunu örter. Ayağa kırmızı yemeni ve edik giyilir.

ARTVİN ERKEK GIYIMI :

Artvin oyun erkek giyiminde başa gemici başlığı kabalak giyilir. Sırtta dik yakalı gömlek, Trabzon biçimi zıpka giyilir. Belde madenî sarkıntılı kemer ve hançer bulunur. Gömlek işlemelidir. Bazen gömlek üzerine yine işlemeli yelek giyilir. Ayakta çizme vardır. Bazı ahvalde çizme dizlikli olur.

ARTVİN KIZ VE KADIN GIYIMI :

Başlarına beyaz yaşmak örter, boyunlarına altın dizlerler. İpek entari, kısa topuklu iskarpın giyerler. Bellerine madenî kemer bağlarlar.

beğeneceğini, gelecek yıllar da bizi tekrar tekrar davet edeceklerini ummaktayız.

Bu temaslara 500 yıllık geçmiş bulunan Türk - Fransız dostluğunu daha da kuvvetlendireceğinden emin bulunmaktayız.

5362
Sportif Halk Eğlenceleri :

Sinop İli Köy Dügünlerinde Güreş

Yazan : Cevdet ÖZDOĞRU

Sinop ili köylerinde cumartesi günü akşamı başlayan düğünler pazartesi günü akşamına dek, çarşamba günü akşamı başlayan düğünler cuma günü akşamına dek sürer.

Düğünlerde kadın ve erkeklerin eğlenme ve oyunları ayrı ayrıdır. Kadınlar kendi aralarında evlerde çeşitli oyunlar oynarlar. Erkekler ise ya içki içer, davul zurna çaldırır, köçek oynatırlar, ya da güreş seyredirler.

Ata sporumuz güreş, fakir veya zengin herkesin düğününde yapılır. Güreş tutkusuna o denli yer etmiştir ki herkeste, ödülün azlığı veya çokluğu üzerinde durulmaz. Düğüne gidemeyenlerin düğünden dönenlere sordukları ilk soru "Güreş nasıldı? Kim aldı güreşleri" dir.

Yalnız gençler ve orta yaşlılar değil, yaşlılar da çok meraklıdır güreşe, Onlar da gençliklerini, gençliklerindeki güreşleri anımsarlar da "Hey gidi hey!". Nerde o eski pehlivanlar, nerde o eski kiran kırana güreşler. Şimdiki gibi anlaşmalı, oynasmalı güreşler değildi o güreşler. Öyle güreşler olurdu ki, kardeş kardeşe, baba oğula tutardı da yine kiran kırana güreşirlerdi" diye yakınırılar şimdiki güreşlerden. Fakat yine de nerde düğün olsa, güreşleri seyretmek için bastonlarının yardımıyla dere tepe aşarak gelirler düğünlere.

Kimi zaman oğulları yenilen, ellisini aşkın, eski pehlivanlar çıkarlar meydana, oğullarını yenen genç pehlivanı yeniverirler de gençler şaşarlar bu işe.

Güreşler hem düğünün başladığı ilk gece hem de düğünün ilk günü yapılır. Gece güreşinin ödülü ve gündüz güreşinin ödülü ayrıdır. Gece güreşlerinde yenilen pehlivanlar gündüz güreşlerinde tekrar güreşebilirler.

Güreşlere her isteyen katılabilir. Güreşler pehlivanların azlığına veya çokluğuna göre üç veya beş boy olur. Üç boy olursa: Küçük, Orta, Baş. Beş boy olursa: Küçük, Küçüğün büyüğü, Orta, Baş altı, Baş'tır. Kimi zaman Küçüğün büyüğüne Birinci Orta, Orta'ya da İkinci Orta denir. Pehlivanın herhangi bir boy'da ödül alabilmesi için üç el güreş yapması yani üç kişiyi yenmesi gerekir. Pehlivan iki kişiyi yenip te üçüncü güreşinde yenilirse ödül alamaz.

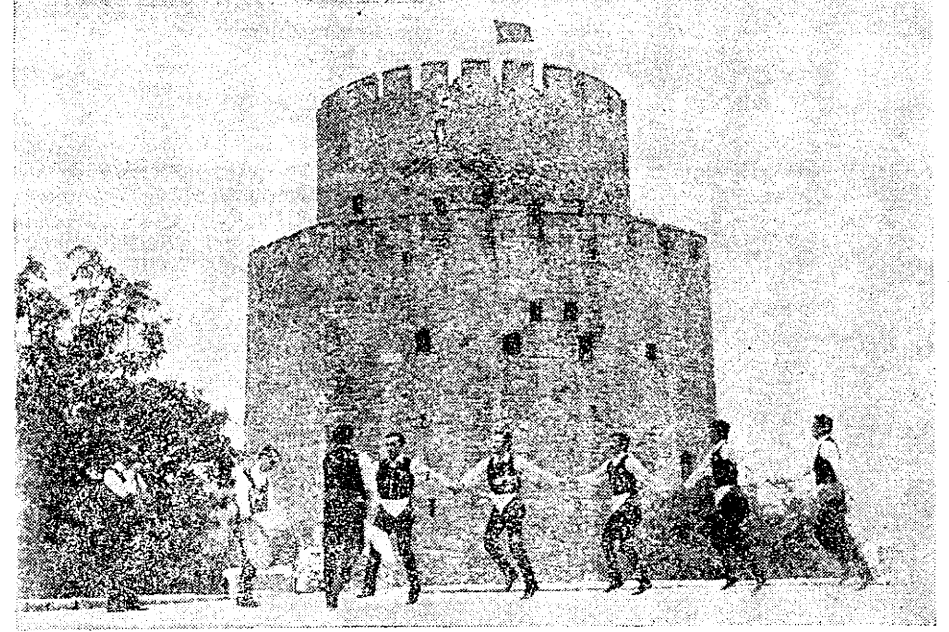
Güreşlerde taraf tutma güreşleri kızırtır. Birkaç köyün pehlivanları bir tarafı, diğer birkaç köyün pehlivanları bir tarafı tutarlar. Bir taraftan yerilen pehlivanın arkasından yenisi atlar ortaya. Böylece güreş, geceyse sabaha dek, gündüzse akşama dek sürer.

Baş güreşini alan pehlivan davul zurna ile kendi köy tarafına doğru uğurlanır ve böylece güreşler yeni bir düğüne dek sona erer.

Bir Anı :

"OH LADY MARY" ET LES FRANÇAIS Samanyolu Şarkısı ve Fransızlar

Yazan : Bora HINÇER

T. Milli Oyunlar Derneği Erzurum Folk Dans ekibi oyun esnasında.

L'association folklorique Turque qui a fait des représentations l'année passée à Confolens, Nancy, Brive, Lons le Saunier et dans d'autres villes françaises avait chanté en chœur la chanson "Samanyolu" "Oh Lady Marry" en Turc dans les villes de Nancy et lons - le Saunier et on leur avait montré beaucoup d'intérêt. D'ailleurs à Lonsle Saunier, comme le tempo de la chanson est une valse, les spectateurs ont participé à la chanson par La-La-La et ils ont fait beaucoup de démonstrations.

En une année Samanyolu. Oh Lady Marry est aimé dans toute la France et a envahi tous les pays Européens.

Cette année "L'association des danses nationales turques" va imposer les chansons populaires d'Azerbeycan et de Turkistan Comme le centre de la visite est la Bretagne et le peuple de la Bretagne se considère de la race Turcs Avar, nous espérons que nos danses et nos chansons auront beaucoup d'intérêt.

Geçen sene Confolens, Nancy, Briv, Lons-Le-Saunier ve diğer Fransız şehirlerinde gösteriler yapan Türk Folklor Kurumu, "Samanyolu" - "Oh lady Marry" şarkısını Türkçe olarak Nancy ve Lons-Le-Saunier'de koro halinde okumuş, büyük ilgi görmüşlerdi. Hatta Lons-Le-Saunier de şarkının vals makamında olması dolayısıyla, seyirciler şarkıya la-la-la temposuyla katılmışlar, büyük tezahüratta bulunmuşlardı.

Aradan bir yıl geçmeden Samanyolu = Oh Lady Marry bütün Fransa'da sevilmiş, Avrupa memleketlerine yayılmıştır.

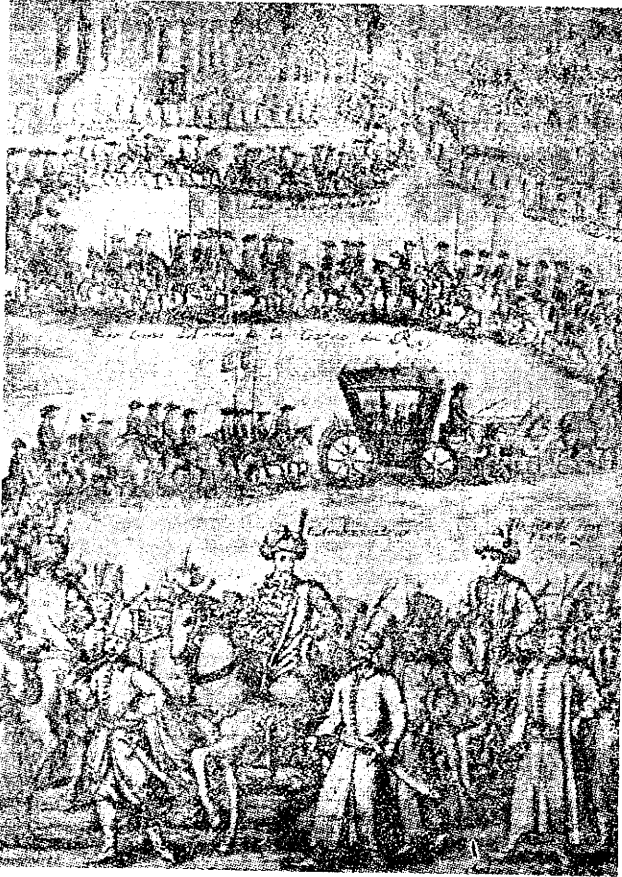
Bu yıl da "Türk Milli Oyunlar Derneği" bazı Türkistan ve Azerbeycan türkülerini empoze edecektir. Dernek gezisinin merkezi Bretagne olduğuna, Brötanyalılar da kendilerini Avar Türkleri soyundan saydıklarına göre, dans ve şarkılarımızın büyük ilgi göreceğini ümit etmekteyiz..

Güreş Türklerin milli sporudur. Resim bir güreş sahnesini canlandırıyor.

L'AMITIE TURCO - FRANÇAISE Tarihte Türk - Fransız Dostluğu

par Taha TOROS

Quand on a accueilli L'ambassadeur Ture Yirmisekiz Mehmet Celebi à Paris à 16 Mars 1721 (Türk elçisi Yirmisekiz Mehmet Celebi'nin 16 mart 1721 de Paris'te karşılanması)

La fondation et la durée pendant les siècles de l'amitié entre les Turcs et les Français se base sur certaines particularités existants entre les deux nations: la France étant une nation sentimentale et amoureuse de liberté, la vaillance des turcs préférant la justice à la vexation.

A l'époque de Soliman le Magnifique la force militaire turque faisant trembler le

monde, la lettre envoyée pour demander le sauvetage du Roi français captivé par Charles Quint a animé la sensation de courir au secours des turcs et ces relations sont ainsi basées sur une amitié des mauvais jours.

Cette amitié, bien que brisée certaines fois, qui a duré pendant des siècles a prisa place grâce aux hommes d'état de bonsens.

C'est une vérité que les français ont aidé la Turquie à se fortifier en culture et technique ne pouvant pas oublier les aides qui leur ont été faites dans le passé.

L'amitié qui a continué longtemps dans le domaine politique a assuré un large courant de culture de l'occident à la Turquie. On a aussi bien profité des officiers, ingénieurs et experts qui ont été envoyés de la France pour faire connaître les nouveaux engins et la technique de guerre pendant l'abolition de la Janisserie et de la modernisation de l'Armée Turque, plus tard. Il y en a eu même de ces français qui ont servi l'armée turque, certains qui ont accepté l'Islamisme et se sont installés en Turquie en permanence.

La première imprimerie est venue en Turquie de la France et c'est Said Efendi (Pacha) fils de 28 Mehmet Çelebi qui a visité la France à l'époque de Louis XV. en 1721 qui a joué un grand rôle à la fondation et au développement de cet engin de culture.

Notre premier étudiant envoyé en France au temps de Selim III, le Prince du Trô-

ne, est İshak Bey et l'Ambassadeur de France ya beaucoup aidé. On sait aussi que pendant son éducation à Paris İshak Bey s'est mis en relation avec Louis XVI et a été l'intermédiaire de correspondance de ceul-ci avec Selim II, le futur Sultan.

Ethem Pacha qui est devenu premier ministre, est notre premier étudiant rentré de la France avec un diplôme d'ingénieur. Il avait étudié aux mêmes rangs que Pasteur au Lycée et Ethem Pacha terminant ses études comme premier de sa classe, Pasteur le suivait comme 2nd. Suivant la coutume de l'époque, les diplômés des premiers étaient remis par les chefs d'Etat, et c'était Napoléon III qui présenta son diplôme à Ethem.

L'inauguration de l'Ecole Ottomane (Mekteb'i Osmanî) à Paris et l'éducation de nos premiers télégraphistes à l'époque du Sultan Abdulmecit ainsi que la visite de son frère le Sultan Abdulaziz en 1867 invitée par Napoléon III a montré les relations

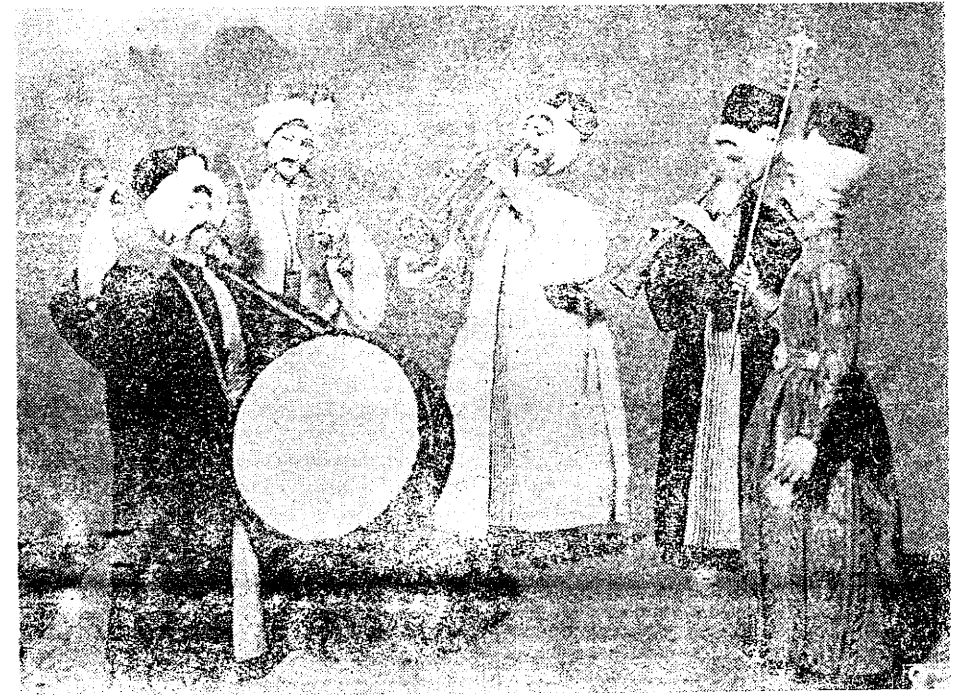
culturulles Turco - françaises à leur apogée. C'est au retour de cette visite que le Lycée de Galatasaray qui a joué un très grand rôle dans la vie culturelle turque a été inauguré.

On ne pourra jamais nier le grand rôle de nos hommes d'Etat, élevés à la culture française, dans l'affermissement du Tanzimat (Epoque des reformes).

Quant à notre premier service à la France, c'était la force de notre sabre et la puissance de notre armée navale. Mais par contre les capitulations, qui nous ont apporté le trouble pour des siècles, ont été accordées à la France avant tout autre pays.

On doit aussi soligner ici que les musées riches de la France sont pleins des oeuvres historiques reçues comme cadeaux ou achetés de Turquie.

D'autre part, de temps en temps, dans les deux pays, on a fondé des associations qui ont augmenté et assuré la continuité

Bu ki Türk müzikleri içinde takdimat temsil bir fotoğrafı

L'imperatrice Eugénie avec Sultan Abdülaziz
(Imparatoriçe Öjeni İstanbulu ziyaretinde Sultan Abdülaziz'le)

de l'amitié et des relations culturelles des deux nations, il faudra citer ici avec reconnaissance les services du "Comité France - Turquie". Ce Comité a une grande activité de faire connaître l'art, l'histoire et la culture turques par des conférences aux sujets historiques, archéologiques, artistiques, etc.

Il est aussi une expression de sentiments intimes que les Français ont nommé la rue de l'Ambassade de Turquie à Paris "Ankara" et les Turcs "Paris" celle de l'Ambassade de France à Ankara. On ne doit pas omettre de signaler la nomination de trois avenues à Istanbul des noms de trois grands amis des Turcs: Pierre Loti, Claude Farrère et Lamartine.

*

Türklerle Fransızlar arasındaki ilk dostluğun kuruluşu ve bunun asırlarca devamı, her iki millette mevcut bazı hasletlere dayanmaktadır; Fransızların hürriyete âşık bir millet oluşu, Türklerin ise zulme karşı adaleti üstün tutan mertlikleri..

Kanuni Sultan Süleyman devrinde Türklerin askerî gücü, kuvvetli sözü dünyayı titretirken, Şarl Ken'e esir düşen Fransız Kralının kurtarılması için gönderilen mektub, Türklerin yardım hislerini hare-

kete geçirmiş ve bu ilişkiler, bir kara gün dostluğu üzerine kurulmuştur.

Asırlarca - ara sıra zedelenmiş olsa da - devam eden bu dostluk, her iki milletin sık sık yetiştirdiği sağduyulu devlet adamları sayesinde, eski mecrasını bularak tarihe malolmuştur.

Fransızların, mâzide kendilerine yapılan yardımı unutmadıkları ve Türklerin teknik ve kültür sahasında güçlenmesine hizmet ettikleri bir hakikattir.

Fransızlarla siyasî sahada devam eden uzun dostluk, Batıdan Türkiye'ye geniş bir kültür akımını sağlamıştır.

Yeniçeriliğin kaldırılması sırasında ve daha sonraki yıllarda Türk Ordusunun modernleştirilmesi, yeni harp âletlerinin ve harb tekniğinin tanıtılması maksadıyla Fransadan gönderilen uzmanlardan, mühendislerden ve subaylardan son derece faydalanılmıştır. Hattâ Türk Ordusuna hizmet eyleyen bu Fransızlardan Müslümanlığı kabul ederek yerleşenler olmuştur.

Türkiye'ye ilk matbaa da Fransadan gelmiş, Yirmisekiz Mehmet Çelebinin XV. Louis devrinde 1721 yılında Fransadan dönüşü sırasında, oğlu Sait Efendi (Paşa) bu kültür âletinin kuruluşu ve gelişmesinde

büyük rol oynamıştır.

Fransaya gönderilen ilk talebemiz III. Sultan Selim'in velihtlığı sırasında - Fransız Elçisinin de teşvik ve yardımları ile - İshak Bey olmuştur. Hattâ bu İshak Beyin Paris'te tahsili sırasında XV. Louis ile temasa geçtiği, müstakbel Padişah III. Sultan Selim ile mektuplaşmalarına vasıta olduğu bilinmektedir.

II. Sultan Mahmut devrinde, Sadrazam Hüsrev Paşanın kölelerinden olan Ethem'in Fransaya tahsil için gönderilmesi İshak Beyden çok sonradır. Daha sonra Sadrazam olan Ethem Paşa, bizim Fransaya gönderilip mühendis olarak dönen ilk talebemizdir. Fransada okuduğu lisede meşhur Pastör ile sınıf arkadaşlığı yapmış, fakat Pastör, okulu 2.'likle, Ethem ise 1.'likle bitirmiştir. O devirlerde, birincilere mahsus diplomanın devlet başkanları tarafından verilmesi gelenek olduğundan, Ethem Paşa'ya diploması, bizzat III. Napolyon tarafından - takdîrkâr cümlelerle - verilmiştir.

Sultan Abdülmecit zamanında Paris'te "Mekteb-i Osmani" açılması, ilk telgrafçılarımızın yetiştirilmesi, daha sonra kardeşi Sultan Abdülaziz'in 1867 yılında III. Napolyon'un davetlisi olarak Fransa'yı ziyareti, Türk - Fransız kültür münasebetlerini zirvesine çıkarmıştır. Bu seyahatin sonunda Türk kültür hayatına büyük hizmette bulunan Galatasaray Lisesi açılmıştır.

İlk Tanzimat ricalinin yetişmesinde ve Tanzimatın kökleştirilmesinde Fransız

kültürü alan devlet adamlarımızın büyük rolü asla inkâr edilemez.

Bizim Fransa'ya yaptığımız ilk hizmet ise, kılıcımızın kuvveti, donanmamızın saveti olmuştur. Ona mukabil, başımıza asırlarca belâ kesilen bazı imtiyazlar (kapitülasyonlar) Türklerin bir cemilesi olarak ilk defa Fransızlara bahşedilmiştir.

Burada şu ciheti de belirtmek lâzımdır ki, Fransa'nın zengin müzeleri, çoğu Türkiyeden götürülmüş, hediye edilmiş veya satılmış tarihi eski eserlerle doludur.

Diğer taraftan, gerek Türkiye'de, gerek Fransada zaman zaman, her iki milletin dostluk ve kültür münasebetlerini arttıran ve devam ettiren dernekler kurulmuştur. Bunlardan halen faaliyet gösterenler arasında "Comité France - Turquie" nin hizmetlerini burada takdirle anmak yerinde olur. Tarih, arkeoloji, sanat ve diğer ilmi mevzularda, tertipleği konferanslarla Türk sanat, tarih ve kültürünün ilmi şekilde tanıtılmasında bu komitenin geniş çapta faaliyeti mevcuttur.

Fransızların Paris'teki Türk Elçiliğinin sokağına "Ankara" adı vermeleri, Türklerin Ankara'daki Fransız Elçiliği binasının bulunduğu caddeyi "Paris" olarak isimlendirmeleri, samimi duyguların birer ifadesidir.

Ayrıca, İstanbul'daki üç caddeye, Türklerin büyük dostu olarak tanınan Lamartine, Piyerloti, Klod Farer gibi ünlü Fransız yazarlarının adlarının verilmesi, Türk kadirşinaslığının temiz bir örneğidir.

La société française a fait vivre comme made, les nonnets de drap des anciens ambassadeurs Turcs en leur chapeau pendant des années (Fransız sosyetesı Yirmisekiz Mehmet Çelebi'nin elçiliğinden sonra moda olarak Türklerin kavuklarını yaşattılar).

Hayvan Ad ve Çağırımları Hakkında :

Dr. Rahlfs'ın Soruşturmasına Cevap

Yazan : Muzaffer UYGUNER

Dr. Rohlfs'ın soruşturması ile ilgili olarak ben de Kandıra'dan cevaplar vereceğim. Bilindiği gibi, Kandıra, Kocaeli ili-ne bağlı bir ilçenin merkezidir. İzmit'in ku-zeyine düşen kasaba, Karadeniz'e 12 kilo-metre uzaklıktadır. Bugünkü nüfusu 7.000 kadardır. Soruşturmaya bu kasaba ile il-gili hususta cevap verirken 1 ve 2 sayılı sorulara olumlu cevap veremiyorum. Çün-kü böyle bir durum yok. Bazı hayvanların çocuklar tarafından, ya da çocukların an-laması için büyüklerce çağırılışı için aşa-ğıdaki örnekleri verebileceğim :

At (cheval) dah dah
Arı (abeille) vız vız

Baykuş (hibou) kukumav
Köpek (chien) hav hav, hoş hoş
Kedi (chat) pisi pisi, mav mav
Horoz (coq) üürü, kukuriku
Tavuk (poule) gıtgıdak, cücük
Hindi (dindon) cücük, gulu gulu
İnek (vache) moo, möö
Öküz (boef) möö
Kuzu (agneau) me
Yusufcuk (tourterelle) guguk, gugukcuk
Bildircin (caille) bid bidik
Keklik (perdrix) kes kavak kes kavak
Eşek (âne) ai ai
Ördek (canard) vak vak
Cıvcıv (poussin) cik cik
Kurbağa (grenouille) vrak vrak.

Bize gelen KİTAPLAR

● Leyla KAHVECİ - Eşref AYKAN - Lütfü GÜLŞEN : "Müzikli ve Açıklamalı Halk Dansları". 1. Kitap. Malatya Kız İlk-öğretmen Okulu öğretmenlerince hazırlan-mıştır. Notalı ve şekilli. 24 x 17 boyunda, 48 sayfa, 4 lira.

● L. Sami AKALIN : "Dede Korkut Kitabının Folklor Bakımından Değerlendi-rilmesi". Doktora tezinden bölümler. 20 x 14 boyunda, 28 sayfa, fiatı yazılı değil.

● Aliya NAMETAK : "101 Nasruddin Hodzına Şala - 101 Nasreddin Hoca Hikâ-yesi". Sarajevo, 1968. 17 x 12 boyunda, 94 sayfa, fiatı yazılı değil.

● Louis BONNAUD : "Essai Sur Une Chronologie De La Cornemuse En Limo-usin - Limozin Gaydasının Kronolojisi Ü-zerine Bir Çalışma". Extrait du Bulletin la Société Archéologique et Historique du Limousin, cilt XCIV den ayrı basım. 24,5x 15,5 boyunda, 21 (207. Sf. dan 229. Sf.ya kadar) sayfa, ayrıca 1 harita, 19 resim.

● Colin MACKERRAS : "The Ugar Empire - Uygur Medeniyeti (744 - 840)"

According to the T'ang Dynastic Histories. Occasional Paper 8, The Australian National University, Centre of Oriental Studies, Canberra, 1968. 25 x 20 boyunda, 187 sayfa, 6 harita ve plân. Fiatı \$2.00.

● Ali Rıza ÖNDER : "Hukuk Araştır-maları". Yüksek Hakimler Kurulunda gö-revli yazarından istenebilir. 14 x 20 bo-yunda, 208 sayfa, 15 lira.

● Mustafa NİYZAZI : "Pazar Ekmeği". Hikâyeler. İkinci baskı. Yeditepe Yayınları: 181. 16 x 12 boyunda, 76 sayfa, 400 kuruş.

● Suat TAŞER : "Gönderilmeyen Mek-tuplar". Yeditepe Yayınları : 180. 16 x 12 boyunda, 128 sayfa, 500 kuruş.

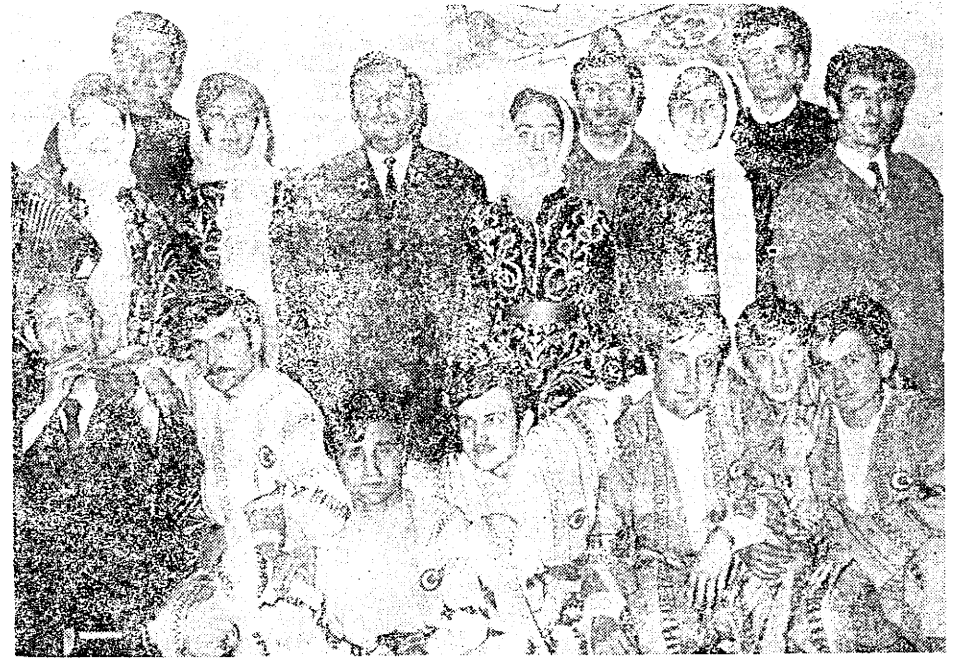
● O. Zeki ÖZTÜRANLI : "Tabanca". Hikâyeler. Yeditepe Yayınları: 179. 16 x 12 boyunda, 110 sayfa, 500 kuruş.

● Mehmed Ali KÂĞITÇI : "Uluslar-arası Kâğıtçılık Kongresi". Bir geziden a-nılar. Türk ve dünya kâğıtçılığı hakkında bilgiler. İsteme adresi: M. Ali Kâğıtçı, Haybeliada - İstanbul. 19 x 14 boyunda, 148 sayfa, 15 lira.

Aynı Olayları :

Türk Millî Oyunlar Derneği ve Fransa Gezisi

Yazan : Çora HINÇER

Millî Oyunlar Derneği ekip elçmanları As. Levazım Okulunda gösteri arasında

Fransa Millî Folklor Konfederasyonu Uluslararası Halk Dans Toplulukları Gezi ve Değişim Organizasyonu Genel Başkanı Madam Denise Bidault (Deniz Bido) aracılı-ğı ile "Türk Millî Oyunlar Derneği" Baş-kanı Orhan Tuğsavul, 9 ekipten kurulu Türk Halk Dansları Topluluğunu Bretagne (Bretanya) Bölgesindeki 15 şehirde dü-zenlenen Uluslararası ve Bölge Festival-lerine katılmak için bir anlaşmaya var-mışlardır. Anlaşmayı, Fransa Hükümeti'nin teminatı altında ve Fransa Millî Folk-lor Konfederasyonu'nun tasvibiyle Bre-tagne Bölgesi Folklor Federasyonu Baş-kanı Polig Monjarret parafı etmişlerdir.

"Türk Millî Oyunlar Derneği" nin Fran-sa'da Bretagne Eyaletinde katılacağı fes-tivalin adı şehir adları ile tarihleri aynı şöyledir :

2 - 3 Ağustos 1969 da : Lorient (30

grupun iştirakiyle Bretagne Festivali),
4 Ağustos 1969 da : Penmarch,
5 Ağustos 1969 da : Concarneau,
6 Ağustos 1969 da : Trébeurden (Auray),
7 Ağustos 1969 da : Lamballe (St. Na-zaire),

8 Ağustos 1969 da : Etables (Scaer),
9 - 10 Ağustos 1969 da : Brest (100 grupun iştirakiyle Uluslararası Festival),
11 Ağustos 1969 da : Landvisiau,
12 Ağustos 1969 da : Leon (St. Pol),
13 Ağustos 1969 da : Etables - Sur - Mer,
14 Ağustos 1969 da : Quimper,
15 Ağustos 1969 da : Port. Manec'h, Hennobont,

16 Ağustos 1969 da : St. Malo,
17 Ağustos 1969 da : Languidic.

Yüksekçe alışılmadık bir şekilde anlaşıl-ması gibi 2 - 3 Ağustos 1969 tarihinde ya-pılacak olan Lorient Bretagne Eyaleti

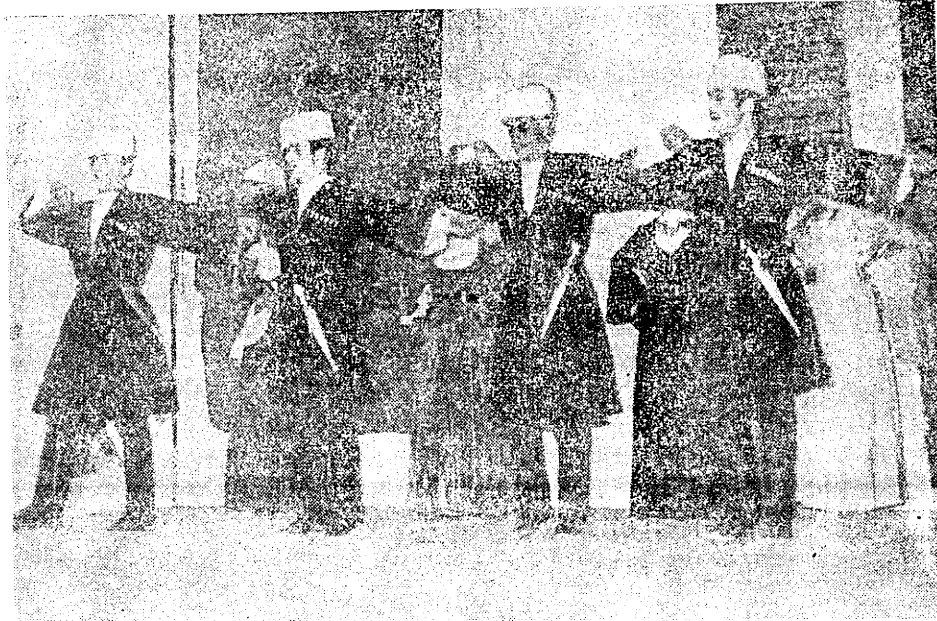

Festivali ile 9 - 10 Ağustos 1969 günlerinde Brest'te yapılacak olan festival Uluslararası mahiyettedir. Büyük önem taşımaktadır. Diğer 12 gösteri ise mahalli şehir festivali niteliğindedir.

Gidiş veya dönüşte 1 veya 19 Ağustos'ta Nancy'de de bir gösteri yapılması konusu halen anlaşma safhasındadır.

Geçen yıl yine Fransa'da yapılan bu tür çeşitli şehirlerde yapılan gösterilere katılan Türk Folklor Kurumu büyük ilgi görmüş, gittiği her şehirde başarı sağlamıştı. Türk Millî Oyunlar Derneği'nin de büyük başarı sağlayacağı muhakkaktır. Zira Türk Millî Oyunlar Derneği'nin başında disiplini seven bir başkan bulunmaktadır. Derneğin Başkanı Orhan Tuğsavul, Fransa Turu'nun eksiksiz geçmesi için her türlü tedbiri zamanında almıştır. Kendisine dergimizin sahibi ve redaktörü, Türk Folklor Kurumu'nun geçen seneki başarılı gezisini düzenleyen Genel, bu yılki, Haysiyet Divanı ve Türk Millî Oyunlar Derneği'nin Fahri Başkanı İhsan Hınçer de refakat etmektedir.

Türk Millî Oyunlar Derneği, Türk Halk

Türk Millî Oyunlar Derneği Kars Topluluğu bir gösteri sırasında

Danslarını en güzel şekilde aslına uygun bir halde sunmak için aylardan beri çalışmalarına ara vermemiştir. Bu arada giyim, kuşam ve aksesuarları yenilemişler, bütün eksiklerini tamamlamışlardır.

Bütün bunların yanında Turizm ve Tanıtma Bakanlığı'na bazı zaruri giderler için başvurulmuşsa da, maalesef hiçbir yardım temin olunamamıştır. Öte yandan Turizm Tanıtma Bakanlığı bu gibi hizmetleri yapmaktan uzak bazı derneklere aklın alamıyacağı nispette yardıma bulunmuştur. Dileğimiz Bakanlığın bu başarılı geziden sonra yardımlarını daha ölçülü şekilde dağıtmasıdır.

Derneğe Brest Uluslar Arası Folklor Festivali Komitesi tarafından gönderilen mektupta aynen şöyle denilmektedir :

"Gösterileriniz, 10x30 m. boyundaki, projektörlerle aydınlatılan pistte, büyük şatonun önünde cereyanla finali teşkil edecektir. Teknisyenlerimiz bu ışık oyunlarını sizlerle işbirliği yaparak hazırlayacaktır. Neşriyatımızı yapabilmek için Türk Folkloruna ait bir seri metin ve kostümlerinizin

Artvin Kız - Erkek Topluluğu bir gösteride hep birlikte

detaylarını istiyoruz. Gazete, Radyo ve Televizyon yayınları için bunlara acele ihtiyacımız var."

Dernek, bu istek üzerine gerekli bilgileri zamanında Festival Komitesi'ne göndermiştir.

★

"Türk Millî Oyunlar Derneği", bundan altı yıl önce Bakırköy Halkevi'nin Millî Oyunlar Kolu olarak kurulmuştur. O zamanlar Türkiye Millî Talebe Federasyonu'ndan ayrılan usta halk oyunları elemanları, kısa bir zamanda büyük bir gençlik topluluğuna hemen hemen bütün bölgelerimizin danslarını öğretmişlerdir. Bu arada başarılı bir şekilde yetişen bu elemanlar, İsveçte yapılan 1965 Uluslar Arası Folklor Festivali'nde dünya ikinciliğini kazanmıştır.

İsveçte Türk Halk Danslarını tanıtan ayın topluluklar, Yurd içinde yapılan festival ve yarışmalarda da daima birincilik ve ikincilik kazanmışlardır. Amatör bir ruhla çalışmalarına devam eden topluluk, 1968 yılında bağımsız bir dernek olarak faaliyete geçmiş, aynı yıl içinde Ataköy Turistik Tesislerinde Turist Matinelerinde yabancılara güzel oyunlarımızı tanıtmaya devam etmiştir.

Bu arada geçen sayımızda ayın olayları sayfasında söz konusu ettiğimiz programlara katılmıştır. Bilhassa Askerî Levazım Okulu Komutanlığı ile yapılan protokola göre, her ay, iki ayda bir değişen Levazım Okulu yedek subay ve er kursiyerlerine 2,5 saat devam eden ve her defasında değişik sekiz bölge ekibinin iştirak ettiği gösteriler düzenlemektedir. Ayrıca 1969 yılbaşında Ankara'da toplanan Nato Başkumandanları şerefine yapılan toplantıda Derneğin Elâzığ, Antep ve Kars Oyun Tarihçileri dakikalarca alkışlanmış, büyük takdire mazhar olmuştur.

İstanbul Askerî Levazım Okulu Kurslar Tabur Komutanı Sebati Asarkaya askerî hasletleri yanında folklor seveliliği cephesinden de emsalsiz bir kişiliğe sahiptir.

Türk Millî Oyunlar Derneği, Fransa'daki gösterilerini tamamladıktan sonra 20 Ağustos 1969 da Brüksel'de Nato Karar-gâhında, 21, 22, 23 Ağustos 1969 da Hollanda'da Almaar ve diğer iki şehirde, 24 ve 25 Ağustos 1969 günlerinde Almanya'da Düsseldorf ve Köln'de, 28, 29, 30 Ağustos 1969 tarihlerinde de Yugoslavya'nın Üsküp, Saraybosna ve Mostar şehirlerinde 3 gösteri daha yaptıktan sonra 2 Eylülde İstanbul'a dönecektir.

1969 Fransa Bretagne Bölgesi Folklor Turu Haritası

Türk Millî Oyunlar Derneği ile Fransa Bodadeg Ar Sonerion - Assemblée Des Sonneurs'un karşılıklı anlaşması ile Türk Millî Oyunları Derneği Folklor Ekipleri 27 Temmuz 1969 da Türkiye'den hareket edecekler, 1 Ağustos günü Bretagne (Bretanya) Bölgesine ulaşacaklardır. Yukarıdaki haritada görüldüğü şekilde numara sırasına göre 15 şehirde gösteri yapılacak ve festivallere iştirak olunacaktır. İlk gösteri 2, son gösteri ise 17 Ağustos rastlamaktadır. Daha sonra Belçika, Hollanda, Almanya ve Yugoslavya'da da çeşitli gösteriler yapılacak ve 2 Eylül tarihinde Türkiye'ye dönecektir.

Le Programme de L'association des Dances Nationale Turques

TÜRK MİLLİ OYUNLAR DERNEĞİ PROGRAMI

1 — Les Dances de la partie d'Elâziğ (Elâziğ Bölgesi Oyunları) — Jeunes filles et jeunes hommes ensembles (Kız ve erkekler bir arada).

Les noms des danses - Oyun adları : Çayda Çıra, Büyük Ceviz, Elâziğ Halayı, Delilo, Fatmalı, Avreş, Keçiğe, Temürağa.

2 — Les Dances de la partie Gaziantep (Gaziantep Bölgesi Oyunları) — Jeunes filles et jeunes hommes ensembles (Kız ve erkekler bir arada). Les noms des danses - Oyun adları : Dokuzlu, Oğuzlu, Ağırılama, Mâni, Çepikli.

3 — Maintenant vous aller écouter 4 chansons de Turkestan et d'Azeri. Genç kızlar tarafından 4 Türkistan ve Azeri türküleri.

4 — Les Dances de la partie d'Artvin (Artvin Bölgesi Oyunları) — Jeunes filles et jeunes hommes ensembles (Kız ve erkekler bir arada). Les noms des danses - Oyun adları : Atabarı, Düz Horon, Ondört, Daldalan, Deli Horon, Koçeri, Sarıççek.

5 — Les Dances de la partie Bitlis (Bitlis Bölgesi Halayları) — Par les garçons (Erkekler tarafından).

Les noms des danses - Oyun adları : Pappuri, Ağır Köveng, Meykori, Garzane, Harkuşt.

— ON DAKİKA ARA —

6 — Les Dances de la partie d'Erzurum (Erzurum Bölgesi Oyunları) — Par les filles (Kızlar tarafından).

Les noms des danses - Oyun adları : Çeşrin, Asıl ödes danses - Oyun adları : Çeşrin, Mevza, Süvercin, Kavak, Döne, Aşşaktan Gelirem.

7 — Les Dances de la partie d'Erzurum (Erzurum Bölgesi Barları) — Par les garçons (Erkekler tarafından).

Les noms des danses - Oyun adları : Baş Bar, İkinci Bar, Kürt Barı, Hançer Barı, Sekme.

8 — Les Dances de la partie Karadeniz (Karadeniz Bölgesi Horonları) — Par les filles (Kızlar tarafından).

Les noms des danses - Oyun adları : Kız Horonları.

9 — Les Dances de la partie Van (Van Bölgesi Oyunları) — Jeunes filles et jeunes hommes ensembles (Kız ve erkekler bir arada).

Les noms des danses - Oyun adları : Larelli, Kerse, Temilav, Yar Güzel, Meyroke.

10 — Les Dances de la partie Kars - Azerbeycan (Kars Azerbeycan Bölgesi Oyunları) - Jeunes filles et jeunes hommes ensembles (Kız ve erkekler bir arada).

Les noms des danses - Oyun adları : Gelin Havası, Kentvari, Ya Bir Ola Ya İki, Kışkaç, Kafkas, Aysat, Şeyh Şâmil.

Les danseuses (Kız Dansçılar) : Rümeyza Güneş, Sevil Tuğsavul, İdil Şarman, Hüsnüye Taymaz, Tülây Özkan, Selma Baykal, Türkân Bezirci, Serpil Sayar, Halide Benliyüz, Bilun Veri, Meral Tuncay, Gül Taner, Nermin Şener.

Les danseurs (Erkek dansçılar) : Erdoğan Taymaz, Sinan Yıldırım, Saffet Yektan, Tahir Çiçek, Selçuk Anter, Ataman Yalçinyiğit, İlbay Kurtulan, Mümtaz Çelik, İlter Şener, Kâzım Demirci, Turgut Uslu, Doğan Karakaya, Celâl Gürsu, Hamdullah Gül, Ruhi Bildirir, Vahdet Gül, Lütüfi Özbek, Atakan Yalçinyiğit, Oktay Göktaş.

Les instruments (Enstrümanlar) : Üstün Görtuna (Davul ve Akordion), İlter Şener (Zurna ve Akordion), Mustafa Baydilli (Zurna ve Tulum).

Le Président Général (Genel Başkan) : Orhan Tuğsavul.

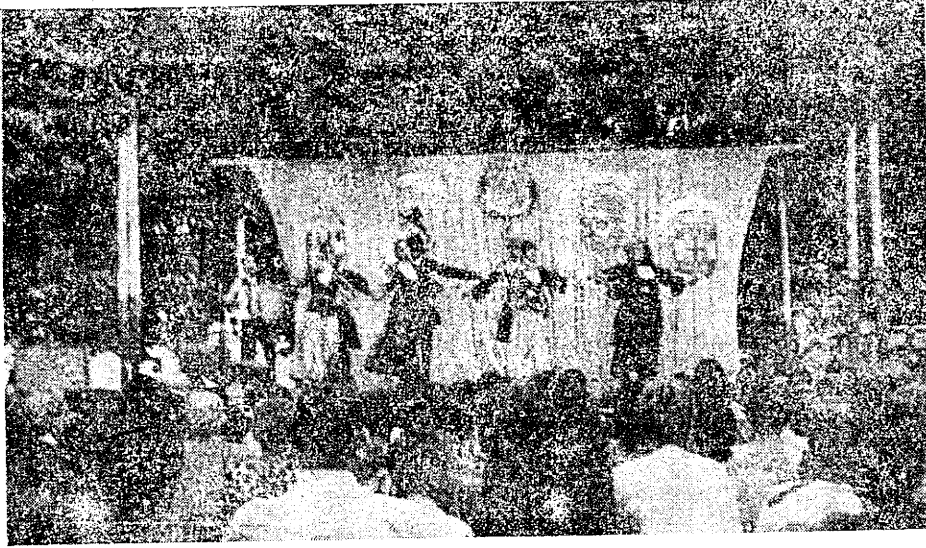
Le Président Honoraire et Directeur Général de la Revue Des Recherches Folkloriques de Turquie (Türk Folklor Araştırmaları dergisi sahibi, Genel Müdürü ve Onursal Başkan) : İhsan Hınçer.

Lordre de la scène (Sahne düzeni) : Erdoğan Taymaz.

Le président de la section (Bölge Başkanı) : Hikmet Adısanoglu.

1968 Fransa Confolens Folklor Şenliği

BULLETEN FOLKLORIQUE d'ILE-De-FRANCE'den

Yazan : Roger LECOTTE
Türkesi : Mahir ŞAVULKars - Azerbaycan Ekibimiz Brive'lilerin alkışlarını toplarken oyun esnasında.
Nos équipes Kars - Azerbaycan accueillant le succès de Brive.

Önceki yıllara göre daha da başarılı geçen "Confolens Uluslararası XI. Folklor Oyunları", 10 - 15 Ağustos 1968 arasında yapıldı. Becerikli komite şenliği kusursuz düzenledi. Bu vesileyle kendisine Ordre de Merite'in şövalye nişanı verilen Henri Coursaget, bu başarının şenliğin bütün düzenleyicilerini onurlandırdığını söyledi. Adları yazılması gereken öbür komite üyelerini; başkan yardımcılar M. Boursier'yi, M. Laguerenne'i, M. Thoyon'u M. Bernard'ı, M. Vieilletoille'i, M. Desveaur'yu, M. Aubrun'ü, Madam Chambaud'yu, Madam Lacoture'ü, M. Avril'i, M. Baluteau'yu, M. Baurdeyrone'yu, M. Brousse'u, M. Château'yu, M. Chebassier'yi, M. Desbordes'yi, M. Durier'yi, M. Fort'u, M. Ferraud'yu, M. Gaillard'ı M. Guyard'ı, M. Imbert'i, M. Jalageas'ı, M. Joubert'i M. Noel'i, M. Meyer'i, M. Picot'yu, M. Rouffignac'i, M. Valadon'u, M. Viaud'yu, M. Vignaud'yu, bir de "Gerbo Baudo"nun sayın başkanını kutlamak

gerekir. Bu arada Şenliğin becerikli yazmanı Madam Lise Guyard ile bu gösteriye yürekten katılıp incelleme, eşsiz bir sıcakkanlılıkla konukların ağırbaşlı Confolens halkını da unutmamalı.

"Başkaları gibi olmayan" bir şenlikli bu, Kuşkusuz gelen folklor toplulukları burada bir onaylanma, bir yetkinlik aşaması arıyorlardı. Buna karşılık sahnede sunulmuş değildi herşey. Birçok şehir böygenin bir sahne çıkarabilirdi ortaya. nemli olan, eşsiz olan, şenlik boyunca o olağanüstü arkadaşlık havası, sözgelişi, bütün toplulukların karışık olarak büyük bir içtenlik içinde yedikleri o yemektir. Unutulmaz görüşlerdir bunlar. Gerçek sahne, bütün önyargılardan, ırk, din, politik sorunlarından arınmış insancıl kardeşlik sahnesi buradadır. Sınırlar silinmiş, saygıyla birbirlerine en zor oyunlarını sunan, birbirlerinin değerini bilen, birlikte şarkı söyleyen, ülkeleri aynı olan, ateşli pi-

riş pırıl bir gençlik bulunmuştur.

Genel gösterilerden başka, birbirleri için oynadıkları, yeteneklerini yarıştırdıklarında bile sanatın yüksek noktalarına eriştiler. Bu yıl dengeli ve seçme bir program gerçekleştirildi. Halk, toplulukların hiçbirini ayırmadan memnurluğunu gösterdi.

Festivale Confolens mızıkası ile çok alkış toplayan iki çocuk birliği, büyüleyici Vejen Garden Mızıkası (Danimarka), bir de Quincy'nin yavru kartalları (Ile-de-France) eşliğinde geldiler. Fransız toplulukları : Ligni éres-en-Berry'li Thiaulien'lerden, Brive'li Limousin dansçularından, Cherbourg'lu "Alfred Rossel" Normandy topluluğundan kuruluydu.

Yabancı topluluklar şöyleydi : Kamboç'dan "Kmer Folklor Topluluğu"; İspanya'dan Madridli "Grupo de Danzas" ile Santiago'lu "Grupo de danzas, de Santiago de Compostelle" toplulukları; Macaristan'dan "Dambovar Kooperatifi Birliği"; İsrail'den "Haifa Topluluğu" Türkiye İstanbul'dan "Türk Folklor Kurumu"; Yugoslavya'dan Liubliana'lı "Tine Rozane" topluluğu.

Gerçekli, katıksızlık, teknik bakımlardan, yabancı topluluklar arasında folklorca en değerlisi "Türk Folklor Gurupu" oldu. Oyunları, yetenekliydi. Geleneksel müzikçileriyle, şaşırtıcı dinanizmiyle hayret edilecek denli düzenliydi. Oyunları erkekçe idi.

Daha sonra "Grupo de Danzas, de Santiago de Compestelle", ilginç "Santiago Dansı"yla katıksız Kelt geleneğini getirdi. Kamboç "Kmer Topluluğu" da, ilk olarak, vuruşlu sazlarla düzensiz ve heybetli âyin çalmılarıyla Asya'nın gizli oyunlarını Confolens'da canlandırdı. Yugoslav birliğinin at eğitimcileri gibi ritmik değerli oyunları ilgi çekti. Macar oyunlarında ise öncekilerin göz alıcılığı yoktu. "Sahneyi yakan", atletik İsrail topluluğu gibi Madrid'li topluluk ta değerli, klâsik "Goyecas" oyunlarında pek hoş idyiseler de, bunlar, bizi, halk yaşamının geleneklerini göstermediklerinden, ülkücü folklorlardan uzaklaştırmıyordu.

Fransızlardan, Confolens ile Brive toplulukları bir yana, Thianlien'ler hepsi de katıksız olan giysilerinin içtenliği ile, oyunlarının taşıdığı köy havası ile kendilerini gösterdiler. Renkleri güçlü gerçek bir top-

luluk. Kuşkusuz Fransa'nın en iyi topluluklarından biri idi. Normandy'lıların ise başlıkları çok görkemliydi.

Prof. Roger Lassabe değerli sunuş konuşmasında iki İspanyol topluluğu arasındaki ayrılığı pek iyi belirtebildi. Oyun sunucusu M. Jacques Impert ise her zamanki gibi şenliğin küçük mavi çiçeği idi.

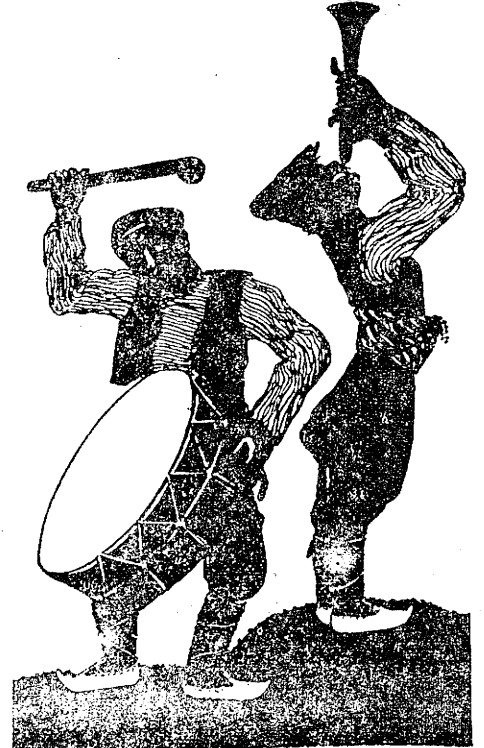
Her şey gibi resmi kabuller de çok içtenydi.

Confolens, daha kötüye gitmek istemeyen bir gençliğin kıpırdanışında müjdecidir. Her yıl daha da güçlenerek yapılan bu uluslararası oyunların başarısı bu dileği açığa vuruyor.

Gece gündüz yanan Festival meşalesiyle çok güzel başlayan bu olimpiyat ruhunun, bu kutsal anlaşmanın, bütün gençlik, bütün dünya için daha iyi bir geleceği açmasını dilerim.

"Bulletin Folklorique d'Ile-de-France" dan.

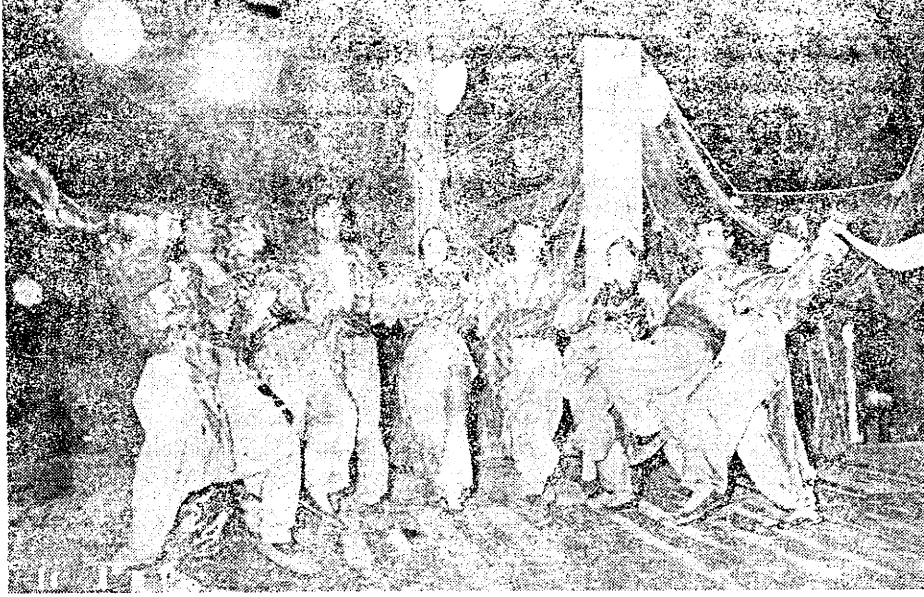
★

"YÜKSEK TAHSİL GENÇLİĞİ TÜRK FOLKLOR DERNEĞİ" VE 1969 Ohrid Balkan Festivali

Yazan : Neslihan ESI
Y. T. G. Türk F. D. Genel Sekreteri

Yüksek Tahsil Gençliği T. Folklor Derneği Gaziantep Ekibi Ohrid Festivali'nde.

Her şey o kadar sür'atle ilerliyor, her şey o kadar sür'atle neticeleniyor, bizi başarıdan başarıya ulaştırıyordu.

Kendimizi adeta rüyada sanıyorduk, hâlâ bu rüyanın mahmurluğundan kurtulamadık. Aşağıdaki satırları hep beraber gözden geçirirsek katiyen mübalâğa etmediğimizi göreceğimizi zannederim.

Zira 29 Mayıs 1968 de resmen kurulan Derneğimiz, çeşitli sebepler dolayısıyla 1969 Mayısına kadar fiilen harekete geçirilememiş, bu tarihten sonra alınan bir kararla da Türk Folklor Dünyasına fiilen katılımış bulunuyordu.

Bir yandan kıyafetlerimizin alınışı, di-kişileri, İstanbul'da bulamadığımız kıyafetlerin mahallinden temini, çalışacak yer temini, ekiplerin teşekkülü, çalışmaların yapılması ve bütün bunların yanında yükünüzü ağırlaştıran iki unsur, bir yanda

imtihanlarımız, diğer yanda açılan Turizm Mevsimiyle birlikte gösteri talepleri...

Ama, yukarıda da belirttiğim gibi her şey sür'atle yürüyordu.. Pekî bizi başarıya ulaştıran kuvvet neydi? Kısaca özetlersek : Sarsılmaz arkadaşlık bağları, disiplin, karşılıklı sevgi, saygı ve hepsinin üstünde yılmadan usanmadan daha çok çalışma azmi! Bu azim kuvvetimizi teşkil ediyordu. Ancak, hemen burada belirtmeliyiz ki çevremizin başarılı gördüğü çabalarımızı biz yetersiz buluyoruz ve daha çok çalışmaya kararlıyız.

İşte bu hava içinde İstanbul içinde ve civar bölgelerimizde adeta deneme gösterileri yaptıktan sonra Fethiye Festivaline iştirâke karar aldık. Bu festivalde ağır bir mes'uliyete girmiştik, zira her akşam 10 ekibimiz iki ayrı yerde aynı anda gösteri yapacaktı. Daha Fethiye'ye gitmeden Fes-

tival Komitesi yetkililerine hakkımızda bizi üzen çok şeyler söylenmişti. Bu durum bizi daha çok kamçulamış elimizden geleni ortaya koymaya sevk etmişti. Fakat kötü bir tesadüfe yolda otobüsümüz hem başka bir otobüse, hem de bir kamyonu çarpmış ve 11 arkadaşımızın yaralanmasına sebep olmuştu.

Yaralarına rağmen ayakta durabilen arkadaşlarımızla yolumuza devam ederek Fethiye'de 4 gün üst üste bütün ekiplerimizin iştirakiyle iki sahnede birden başarıyla yaptığımız gösteriler arkadaşlarımızın fedakârlıkla çalışmalarının eseridir.

Bütün bunların yanında Fethiye'ye hareketten 1 saat evvel Dışişleri Bakanlığın- dan aldığımız bir yazıyla en geç 2 Temmuz günü İstanbul'a dönüş için yola çıkabilecektik. Herşeye rağmen bir arkadaşımızı pasaport muameleleriyle ilgilenmesi için Ankara'ya gönderdik. Bir gün sonra da Fethiye'den telefonla görüştüğümüz bu arkadaşımıza yaralanan arkadaşlarımızın isimlerini vererek pasaporta dahil etmelerini, buna mukabil ekip kadrolarını aksatmamasını söyledik. Sonradan öğrendiğimize göre epey zorluk çekilmiş, fakat yüz aklıyla bu iş başarılmıştı. Hem de kadroya dışarıdan ilâvede bulunmadan, tama-

men kendi elemanlarımızla.

3 Temmuz sabahı Fethiye'den İstanbul'a döndük. Aynı günün akşamı Derneğimize tahsis edilen I. Sınıf Turistik yataklı bir vagonla Yugoslavya'ya hareket ettik. Ve Ohrid Balkan Festivaline iştirâke edeceğimizi ancak trende öğrenebildik. E- vet şimdi de çok daha ağır bir yükün altında daydık : Türkiye'yi temsil edecektik !..

Kafile Başkanı olarak, Dışişleri Bakanlığın- dan Sayın Argun Özpay'ın, grup başkanı olarak da Dernek Başkanımız Erol Akın'ın bulunduğu kafilemizde 20 eleman bulunuyordu. Gidişte bir gece Üsküp'te kaldıktan sonra 5 Temmuz günü Ohrid'e vardık. Ohrid, Yugoslavya'nın Arnavutluk sınırında Ohrid Gölü kıyısında çok şirin bir sayfiye şehriydi. Halkın ekibimize gösterdiği ilgiyi hiçbir zaman unutmayacağız.

Ohrid'e varışımızın hemen akşamı Türk Ekibinin programı vardı.

Festival Komitesinin yaptığı programa göre her akşam 2 ayrı milletin oyun toplulukları 45'er dakikayı geçmeyecek şekilde gösteriler yapacaktı.

Biz 45 dakikalık programı az bularak itirâk ettik. Zira Derneğimizin Ekipleri'nden başka bizden önce Ohrid'e gitmiş bulunan mahallî Bursa Kılıç - Kalkan Ekibi de Türk

Elazığ Halk Dansları Topluluğu Ohrid Festivali'nde başarılı gösterisinde.

Gecesi'ne iştirak ediyordu. Müddet bakımından olan bu itirazımız, baştan kabul edilmezken ilgililerin sahnede yaptığımız provayı seyretmesinden sonra sadece Türk Ekiplerine mahsus olmak üzere 45 dakikalık programı 1,5 saate çıkarmalarıyla ilk raundu başarıyla kapamıştık.

Akşam Karadağ Ekibinin gösterisinden sonra ekiplerimiz heyecan içinde gösterilerine başladılar. Sahne hiç boş kalmadan ekiplerimiz ard ardına gösterilerini yapıyordu .Elâziğ sahneyi terkederken diğer kapıdan Erzurum Kız Ekibi sahneye giriyor, onlar çıkarken Artvin Ekibi Ata Barına başlamış oluyor, onların coşkunculukları dinmeden Gaziantep Ekibi bir anda bütün seyirciyi neş'eye boğuyordu. Daha sonra çıkan Kılıç - Kalkan Ekibi Türklüğün kahramanlığını, mertliğini temsil ediyordu.

Gösterinin bitiminde, Türk Gecesinde diğer gecelere karşılık biletlerin fiyatlarının iki misli olmasına rağmen gösteri mahallini tıklım tıklım dolduran halktan başka dışarıda kalanların yaptığı büyük tezahüratla gözlerimizden yaşlar boşanırken, teker teker alınımızdan öperek bizleri tebrik eden komite üyelerinin sözleri başarılarımızın ne kadar büyük olduğunu gösteriyordu.

Artvin Bölgesi Oyun Takımı Ohrid halkı karşısında oynarken.

Şunu da belirtmeliyiz ki artık Üsküp denince herşeyden önce başta eşsiz insan Sayın Üsküp Başkonsolosumuz Osman Başman'ı ve Konsolosluk mensuplarını hatırlıyoruz. Bizlere gösterdikleri ilgiye ne kadar teşekkür etsek azdır.

Sayın Argun Özpay'ın ideal bir kafiye başkanı olduğunu söylemeden geçemeyeceğiz.

Derneğimize gösterdikleri itimattan dolayı Sayın Dışişleri Bakanlığı Kültür Dairesi yetkililerine ve özellikle Sayın Uğur-tan Akıncı Bey'e, bizden her zaman yardimlarını esirgemeyen Sayın Cahit Öztelli ve İhsan Hınçer'e ayrı ayrı teşekkürlerimizi sunarız.

Çok arzu ettiğimiz halde, yarışmasız olan bu festivalin hatırasını teşkil eden bronz plâketimizi ve kristal vazomuzu müzemize saklarken gelecekteki başarılı günlerimiz için daha çok çalışmaya azimliyiz.

Türk gazetelerine Ohrid'den haber ulaştıran Bursa Kılıç - Kalkan Ekibi ilgililerinin bu festivale yalnız kendileri iştirak etmiş gibi sadece ekiplerinden bahsetmeleri, "Yüksek Tahsil Gençliği Türk Folklor Derneği" nin dakikalarca alkışlanan ve çok beğenilen dört ekibinden tek kelime ile söz açmamaları kırıcı bir olaydır.

EXPLICATION DES DANS FOLKLORIQUES TURCS

TÜRK FOLKLOR DANSLARININ KISACA TAKDİMİ

HALAY

Elaziğ, en Anatolie orientale, offre aux touristes la fraîcheur de ses 4 Mosquées. Mais, plus qu'historique, elle est le centre d'une riche région agricole où alternent vignes et vergers d'abricotiers.

Aussi y perpétue-t-on les coutumes paysannes.

Lors des mariages nos compagnes paraissent encore des danses halay.

Voici au cours d'une noce à ELÂZİĞ une danse HALAY :

LA DANSE DES BOUGIES.

HALAY

Gaziantep, c'est la richesse agricole de la TURQUIE - la mère nourriériste qui exporte aussi le coton l'huile et la pistache - Ce soir comme la récolte fût belle et bonne on célèbre donc :

LA FIN DES MOISSONS

SOLO

Mais si le folklore se danse, souvent aussi il se chante :

Et maintenant vous aller écouter 4 chansons de TURKESTAN, d'ANATOLIE et d'AZARİ.

HORON et BAR

Les danses d'Artvin sont rudes et caractéristic.

Son climat est un peu rude ses danses sent magestueuses quelquesfois les filles dament sans hommes mais souvent elles dansent ensembles.

Ses instrumens sont (tulum - corne-muse) et zurna ils dansent maintenant avec l'acordeon.

HALAY

Bitlis : Sa population, aujourd'hui si hospitalière était autrefois guérrière - et la tradition voulait qu'entre les guerres, vraisemblablement pour entretenir le moral de la troupe, on organisent de grands jeux pour monter la force des soldats.

De nos jours on parlerait du conditionnement de l'adversaire - à cette époque c'était la danse des guerriers de BITLIS.

BAR

Erzurum - Sur le plateau de l'Anatolie Orientale ERZURUM a des hivers très rudes.

Les filles et la garçons dansent en des grouffes séparées. je ne sais.

En tout cas - Erzurum est la capitale d'une riche région de culture et d'élevage - mais elle tire surtout orgueil de son passé guerrier.

Ce fut une citadelle importante; ses nombreux mausolées et sa Grande Mosquée du XVIII siècle se sont réfugiés au sein de ses importantes murailles du V siècle.

En souvenir de cette gloire militaire les gargon présentent :

LA DANSE DES COUTEAUX.

BAR

Erzurum - Dans la même cité les filles bien protégées par leurs guerriers émérites manifestent leur orgueil dans une danse lente et magestueuse.

c'est à la fois

1 hymne au froid et à ERZURUM.

HORON

Karadeniz (Mer Noire)

C'est la mer noire, la douceur du climat méditerranéen.

Mais la Mer Noire ce sont aussi les tempêtes subites et violentes qui soufflent sur la mer et secouent la terre.

HALAY

Van est une région située dans les forêts verts comme un paradis à côté de la frontière d'Iran.

Ses habitants aiment la nature.

Ala fiu des croissons ils font des célébrations.

Ils dansent avec l'accompagnement des instrument qui s'appellent lent davul et zurna.

KARS - AZERİ

Kars C'est la Ville au climat excessif : Etés courts,

Hivers très rigoureux,

Kars par ma voix ce soir va réclamer justice !

En effet le CAUCASE était une province turque qui fut annexée par les Russes - Mais les habitants sont d'origine Turque et le folklore caucasien est TURC !

Vous allez voir maintenant une danse d'Azerbaïdjan, Alors ne dites pas qu'elle

est Russe, c'est une danse typiquement TURQUE - Vous aurez ainsi rendu à KARS ce qui lui appartient.

Vous verrez ensuite une danse du mouchoir car n'oublions pas que Kars tisse le coton. Les longues journées d'hiver favorisent les rapprochements et aussi les éloignements - la danse suivante célébrera la jalousie. Enfin la dernière danse célèbre la gloire d'un héros Turc dans une chorégraphie authentique. La Danse des Şeyh Şâmil.

★

1 — Elazığ Halayları :

Doğu Anadolu'da, Elazığ turistlere muhteşem dört camisini takdim etmektedir. Tarihi bakımdan bağların ve kayısı ağaçlarının fazla bulunduğu zengin bir ziraat merkezidir.

Aynı zamanda köylü âdetlerinin devam ettirildiği bir yerdir. Çayda Çıra ve diğer halay dansları köy düğünlerinde hâlâ yapılmaktadır. İşte Elazığ'daki bir düğünde yapılan bir Halay dansı : Mumların Dansı - La Danse des Bougies.

2 — Gaziantep Halayları :

Türkiye'nin pamuk, yağ ve fıstığın ihraç edildiği zengin bir ziraat merkezidir.

Bu mevsim iyi ve bol mahsul alındığı için bu akşam - La Fin des Moisson - Hasat Bayramı yapılır.

3 — Solo :

Folklor dans edildiği kadar da şarkı olarak söylenir. İşte şimdi 4 Anadolu şarkısı dinleyeceksiniz.

4 — Artvin Horon ve Barları :

Oyunları sert hareketlidir. Kıvraktır. Karadeniz ikliminin tesiri altındadır. Barların da yiğitlik havası vardır. Kız ve erkekler ayrı ayrı oynadığı gibi bir arada da oynanır. Çalgıları tulum, davul zurnadır. Şimdilerde akordionla da oynanmaktadır.

5 — Bitlis Halayları :

Bugün konuksever olan Bitlis Bölgesi halkı vaktiyle savaşçıydı ve geleneğe göre iki savaş arasında büyük bir ihtimale askerî birliklerin moralini yükseltmek için büyük oyunlar düzenlenerek askerlerin kuvveti gösterilirdi. Bugün buna hasma gözdağı verilmesi deniyor. O zamanlar bunun adı Bitlis savaşçılarının dansı idi.

6 — Erzurum Barları (Erkek Ekibi) : Doğu Anadolu düzlüğünde bulunan Erzurum'un kışları çok sert geçer. Kızlar ve erkekler beraber değil, ayrı topluluklar halinde dans eder.

Mamafih, Erzurum ziraatın ve büyük baş hayvanların yetiştirildiği zengin bir yerdir, fakat mazisi savaşlarla doludur.

17. asrın Büyük Camisi ve 5. asrın surarını ihtiva eden ünlü bir kale şehridir. Bu şanlı muharebelerden dolayı erkek çocukların dans ettiği tipik bir dans : Hançer Barı - La Danse des Couteaux.

7 — Erzurum Barları (Kız Ekibi)

Aynı şehirde askerî şereflerini muhafaza eden cesur askerlerin muhafazası altında kızlar gururlarının yüceliğini gayet güzel bir dansla belirtmektedirler. Bu danslar ahenklidir.

8 — Karadeniz Horonları :

Trabzon (Kara Deniz) Karadeniz, Akdeniz ikliminin en tatlı iklimidir. Fakat Karadeniz de deniz ve karayı birbirine karıştıran fırtınaların yeridir.

9 — Van Halayları :

Van, İran sınırında cennet gibi yeşillikler arasında kurulmuş bir bölgedir. İnsanları tabiatı sever. Düğünlerde, hasat sonlarında, savaşlarda zafer kazanıldıktan sonra törenler yapılır, herkes folk dansı yapar. Çalgıları davul - zurnadır.

10 — Kars - Azerbayvan Oyunları :

Şiddetli iklimi olan bir şehirdir. Yazlar kısa kışlar ise çok şiddetlidir. Kars benim sesimden bu akşam adalet isteyecektir.

Gerçekten de Kafkasya bir Türk şehri iken Ruslar tarafından iltihak edilmiştir, fakat buranın sakinleri Türk asıllıdır ve Kafkas folkloru Türktür.

Şimdi bir Azerbaycan dansı göreceksiniz. Bunu bir Rus dansı sanmayınız, bu bir tipik Türk dansıdır. Ve böylece Kars'a ait olanı Kars'a vermiş olacaksınız. Çünkü dan bir mendil dansı göreceksiniz. Çünkü unutmayın ki Kars'ta pamuk dokunur.

Uzun kış günleri dostlukları ve ayrılıkları teşvik eder.

Bundan sonraki dans kıskançlığı anlatacaktır.

Nihayet en son dans bir Türk kahramanının zaferini gerçek tekniği ile gösterecektir.

Mektuplar :

Louis Bonnaud, Limoges Cornemuse'ü ve Tulum-Zurna

Louis BONNAUD
7, cours Bugeaud
87/LIMOGES - FRANCE

21 fév. 1969

Monsieur İHSAN HİNÇER,

le Président,

C'est sur le conseil de M. Roger Lecotté de Paris, Trésorier de la S. I. E. F., que je me permets de vous faire hommage de la modeste étude ci-jointe consacrée à la cornemuse limousine, l'un des instruments parmi les plus populaires du centre de la France.

Je me permets en même temps de vous demander comment je pourrais me procurer tous documents : étude photographies, dessins, cartes postales, etc. sur la cornemuse en Turquie. Où et à qui puis-je m'adresser pour obtenir une telle documentation.

Je profite de la circonstance qui m'est offerte pour vous dire combien j'ai apprécié, l'an dernier, les groupes folkloriques qui ont participé au Festival de folklore de Confolens, et surtout la qualité de leur présentation et de leur répertoire.

En vous remerciant de l'accueil que vous voudrez bien réserver à ma démarche, je vous prie d'agréer, Monsieur le Président, l'expression de ma considération distinguée.

★

B. Başkan İhsan Hınçer,

S.I.E.F. de görevli Parisli M. Roger Lecotté'nin tavsiyesi üzerine size Fransa'nın en popüler âletlerinden olan tulumlu flavya hasredilmiş olan ekli çalışmayı takdim ediyorum.

Aynı zamanda size şu dokümanları yeniden bulabileceğimi sormak istiyorum. Türkiyeli tulumlu flavya hakkında bilgi, fotoğraf, resim, kartpostal v.s. bu bilgiyi edinebilmek için nereye başvurabilirim.

Bu münasebetle şunu da ilâve etmek isterim ki, geçen sene Confolens'deki Folklor Festivaline katılmış olan folklor grup-

larınızı çok beğendim. Bilhassa takdim ve repertuarları çok kaliteli idi.

Alâkanıza şimdiden teşekkür ederken, saygılarımın kabulünü rica ederim.

Louis Bonnaud
Membre de la S.I.E.F.

★

2. 7. 1969

Monsieur İhsan Hınçer, le Président,

Je ne sais comment vous remercier de votre attention; les trois numéros de l'excellente revue "Türk Folklor Araştırmaları", que je dois à votre amabilité contiennent des articles très intéressants que je recherchais sur la cornemuse turque.

Merci également des photographies qui accompagnaient votre envoi; ce sont de précieux documents pour comparaison avec les autres cornemuses d'Europe.

Je vous prie d'agréer, Monsieur le Président, l'expression de mes sentiments les plus distingués.

Louis Bonnaud

★

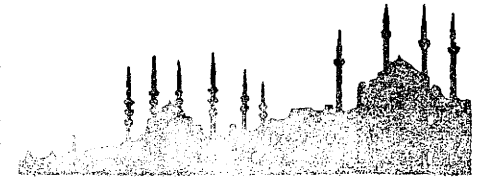
B. Başkan İhsan Hınçer,

Dikkatinizden dolayı nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum; tulumlu gayda hakkında aradığım makaleleri ihtiva eden, "Türk Folklor Araştırmaları" şahane dergisi'ne sahip olmayı sizin nezaketinize borçluyum.

Gönderdiğiniz fotoğraflardan dolayı da çok teşekkür ederim; Avrupadaki diğer tulumlu gaydalarla mukayese etmek bakımından çok önemli dokümanlardır.

En derin saygılarımın kabulünü rica ederim.

Louis Bonnaud

Oduncu'nun Küçük Kızı

Derleyen : Nevzat GÖZAYDIN

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde bir memlekette bir padişah varmış. Bu padişah, kendi memleketinin toprakları üstünde yaşayan en zeki insanı bulması için vezirine emir vermiş.

Bir oduncunun üç kızı varmış, aynı memlekette yaşayan. Bu kızların en küçüğü çok zeki imiş. Padişah, bir sürü aramalardan sonra bulunan bu kıza, veziriyle Otuz lira ve otuz arşın kumaş göndermiş. Ama, vezir hem paranın, hem de kumaşın yarısını kendine alıyormuş, geriye kalan yarı para ile ku-

maşı kıza götürmüş. Kız hediyeleri alınca "benim de bir haberim var padişaha; aynen nakledin" diyerek şunları söylemiş :

"Babam taktaklara, anemem vakvaklara gitti. Büyükle ablam çirkini güzel etmeğe, küçük ablam bir'i iki yapmağa gitti. Ben de başaşağı - başyukarı yapıyorum. Padişahım ne is-lâmdır, ne gâvur.

Vezir bu cevabı padişaha nakledince, padişah meseleyi çözmüş ve hırsızlık yaptığı için vezirini öldürtüyor. Meğer kızın dediklerinin manası şuymuş: Babam odun kesmeğe, anemem ördek gütmeye, büyük ablam gelin hazırlamağa, küçük ablam doğum yaptırmağa gittiler. Ben de fasulye pişiriyorum. Bana gönderdiğin hediyeler ne senin şanına uygun, ne de bana yeter...

Padişah başka bir veziriyle haber gönderip kızların babasını, oduncuyu çağırması. Oduncu gelince, ona : "Senin kızlarına talibim ama, kız oğlan kız altı aylık gebe olarak isterim." demiş. Oduncu eve dönünce olup biteni anlatmış, kızlarına. Küçük kız "sen hiç üzülme, babacığım. Ben bilirim yapacağımı" diyerek hemen ablalarının karınlarını minderlerle filan kabartmış. Büyükle ablasına : "Padişah sana, gebe misin ? diye sorunca, "evet, canım da

ekşi istiyor zaten." de! Küçük ablasına: "Padişah sana sorarsa "evet, ben de gebeyim; canım da baklava istiyor hep." de, emi! Aman unutmayın söyleyeceklerinizi. Benimkini de bana bırakın." demiş.

Hep beraber padişahın huzuruna varınca, iki büyükle kız küçük kardeşlerinin öğrettiği şekilde padişaha cevap vermişler. Sıra en küçük kıza gelince, kız hemen : "ben balmumundan şiş, tereyağından kebab isterim" demiş. Padişah bu cevaba şaşırması ve "böyle şey asla olmaz" demiş. Bunun üzerine kız :

"A efendim. Hem kız oğlan kız, hem de altı aylık gebe insan olur mu?" demiş. Padişah bu cevaptan çok memnun olmuş ve büyükle kız köydeki ekşiciye, ortanca kızı baklavacıya vermiş. Küçük kıza da kendisi almış. Büyük bir düğün yapmış, gerdeğe girmiş. Ertesi gün, artık karısı olan küçük kıza kırk tane anahtar vermiş ve saraydaki otuzdokuz odayı açabileceğini, ama kırkinci odayı asla açmamasını tembih etmiş. Günlerden bir gün, kız da merak edip kırkinci odayı açmış. Açmış bakmış ki, iki pencere-li bomboş bir oda. Pencereden baktığında, aşağıda deren kıyısında iki sandal-cının birbirlerini balta ve satırla durmadan kesmekte olduklarını görmüş. Eiri, "bana olan ikibin lira bor-

cunu ver"; öteki "almadım ki, vereyim" der dururlarmış. Bunlar tam yedi senedir birbirlerini hep böyle kesip dururlarmış, çünkü büyükle imişler. Kız, bu olup biteni anlar anlamaz hemen camdan bir dolap yaptırarak içine ikibin lira koymuş ve odanın penceresinden aşağıya sandalcıya sarkıtarak "camı kırmadan bu parayı al, senin olsun" demiş. Sandalcı "nasıl alayım, camı kırmadan" deyince, kız "sen de parayı şu tarihte gördüğün rüyada ona vermiştin. Şimdi nasıl istersin?" demiş. Bunun üzerine sihir bozulmuş, adamlar uyanmışlar ve oradan çekip gitmişler.

Meğer padişahın camı sıklıkça ve eğlenip zevklenmek istedikçe daima bu odaya gelir, o sandalcıların kavgasını gülerik seyredermiş. Yine bir gün odaya geldiğinde, bakmış ki kimsecikler yok. Hemen karısının odayı açtığını anlamış. Çok kızmış ve karısına kendisini öldüreceğini, hazırlık yapmasını söylemiş. Kız da birlikte yedikleri son yemekte padişaha ilâç bir şerbet içirmiş, onu uyutmuş. Bir sandalla ıssız bir adaya padişahı götürmüş. Ayılması için başka bir şerbet hazırlamış, içirmiş. Padişah şerbeti içince hemen uyanmış. Kız da ona "Şimdi ben kuvvetli oldum. Söyle bakalım, seni tekrar makamına götüreyim mi, yoksa burada kurda kuşa yem mi olursun? demiş. Bunun üzerine padişah yaptığı hataları kabul etmiş ve : "Akıllı olmak sencileyin,

deli olmak bencileyin; var beni sarayına götür" demiş. Kız da sandalla tekrar saraya dönmüş, padişahla beraber.

Onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine...

Anlatan : Harun KILMAN,1395 Hicri Artvin doğumlu olup masalın derleme tarihi olan 1959 yılında Çankırı'da oturmakta idi. Ankara Nüme HASTAHANESİNDE derlenmiştir.

tasarruflarınız
en büyük
eserinizdir

TÜRKİYE
HALK
BANKASI

Şiddetli baş ağrılarına karşı

OPON

OPON
KULLANINIZ

OPON, baş, diş, adale, sinir, lumbago, romatizma ağrılarını teskin eder
OPON, bayanların muayyen zamanlardaki sancılarında faydalıdır
OPON, günde 6 tablet alınabilir

(Yeni Ajans : 3415 — 97)

(Basın : 60864 — 98)

Yıllık abonesi : 12,
altı aylık abonesi : 6
liradır.

Yurd dışı senelik abone :
\$ 3. 00

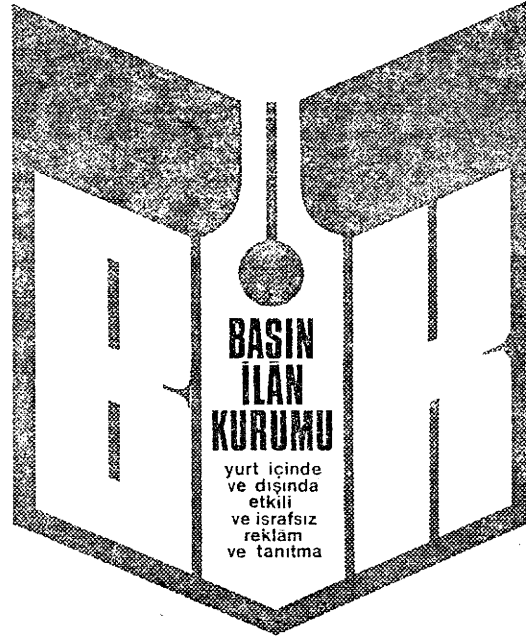
TÜRK FOLKLOR
ARAŞTIRMALARI

Basılmayan yazılar
istenince geri gönderilir.
Dizgi ve baskı :
HALK MATBAASI
İstanbul

Sahibi : **İHSAN HİNÇER**
Yazı İşlerini Fiilen İdare Eden Sorumlu Yönetmen :
BORA HİNÇER

Mektup ve havale için adres : Posta Kutusu : 46, Aksaray — İstanbul. Tel. : 22 49 74

TÜRK FOLKLOR (= HALKBİLGİSİ) DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

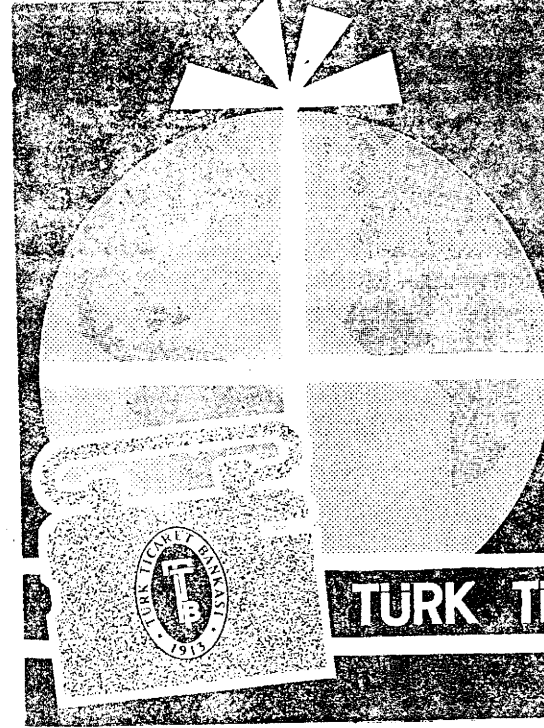

BASIN İLAN KURUMU

yurt içinde ve dışında etkili ve israfsız reklam ve tanıtma

Yayın organları hakkında bilgi sağlanır . Eskiz ve program hazırlanır
Objektif tavsiyelerde bulunulur . Tespit edilen programlar titizlikle yürütülür.

Cağaloğlu, Turkocacı Cad no 1, kat 3
Telefon : 27 66 00 - 27 66 01. İstanbul

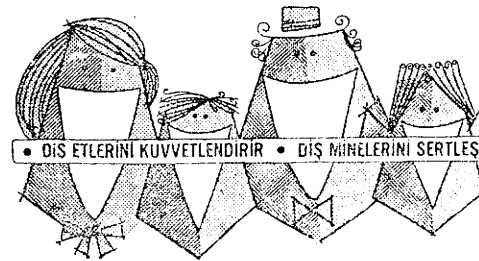
Memleket içindeki
Bankacılık hizmetleriniz
kadar
MEMLEKET DIŞI
BANKA İŞLERİNİZ
için de

TÜRK TİCARET BANKASI
EMRİNİZDEDİR

TÜRK TİCARET BANKASI

KÜLTÜR YAYIN 9

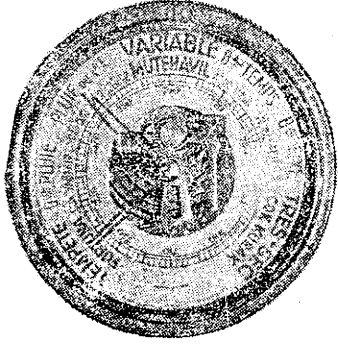
(Folklor : 99)

• DIŞ ETLERİNİ KUVVETLENDİRİR • DIŞ MİNELERİNİ SERTLEŞTİRİR

ipana
fluorid
DİT MACUNU

(Radar Reklam : 721 — 100)

Tedbirli davranmayı severseniz... Sonunda pişman olmak istemezseniz...

...ve
her zaman, her yerde
benim hizmetlerimden
faydalanmak için...

BUZDOLABINIZI,
ÇAMAŞIR MAKİNANIZI,
GAZ SOBANIZI,
TERMOSIFONUNUZU,
ELEKTRİK SÜPÜRGENİZİ
VE OCAĞINIZI SEÇERKEN
MUTLAKA

ARÇELİK
MARKASINI TERCİH EDİNİZ.

ARÇELİK

SENEDE 365 GÜN SERVİS

(Yeni Ajans : 3414 — 101)

Şansınız.
Başarınız
ve istikbaliniz,
Türkiye Vakıflar
Bankasında
açtıracağınız
hesapla
Gerçekleşir.

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

(Basın : 60394 — A. 20472 — 102)

**ANADOLU
BANKASI**
SİZİN ESİNİZİN
ÇOCUKLARINIZIN
kisacası
AİLENİZİN BANKASIDIR

(Folklor: 103)

(Basın : 60770 — 104)